

Skatteutskottets betänkande 2022/23:SkU22

Skatteverket som behörig brottsbekämpande myndighet vid förenklat uppgiftsutbyte inom EU

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till regler som ska göra det möjligt för Skatteverket att bli behörig brottsbekämpande myndighet enligt rådets rambeslut 2006/960/RIF av den 18 december 2006 om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater. Sekretessbrytande bestämmelser föreslås så att Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet kan leva upp till sina åtaganden enligt rambeslutet, att lämna information och underrättelser som rör vissa typer av brott och brottslig verksamhet till andra behöriga brottsbekämpande myndigheter inom EU. Dessa bestämmelser innebär därutöver att det tydliggörs när uppgifter kan lämnas ut inom ramen för det internationella samarbetet genom Interpol och Europol. Syftet med förslagen är att förbättra Skatteverkets möjligheter att bedriva en effektiv brottsbekämpande verksamhet.

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2023.

I betänkandet finns en motivreservation (V, MP) och ett särskilt yttrande (V, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2022/23:104 Skatteverket som behörig brottsbekämpande myndighet vid förenklat uppgiftsutbyte inom EU.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Skatteverket som behörig brottsbekämpande myndighet vid förenklat uppgiftsutbyte inom EU	5
Reservation	7
Skatteverket som behörig brottsbekämpande myndighet vid förenklat uppgiftsutbyte inom EU – motiveringen (V, MP)	7
Särskilt yttrande	8
Särskilt yttrande (V, MP)	8
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Propositionen	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Skatteverket som behörig brottsbekämpande myndighet vid förenklat uppgiftsutbyte inom EU

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1696) om Skatteverkets behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2022/23:104.

Reservation (V, MP) – motiveringen

Stockholm den 15 juni 2023

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Per Söderlund (SD), Boriána Åberg (M), Hanna Westerén (S), Eric Westroth (SD), Patrik Björck (S), Ida Ekeröth Claussön (S), David Lång (SD), Mathias Tegnér (S), Marie Nicholson (M), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Helena Lindahl (C), Bo Broman (SD), Cecilia Rönn (L), Crister Carlsson (M) och Marielle Lahti (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2022/23:104 Skatteverket som behörig brottsbekämpande myndighet vid förenklat uppgiftsutbyte inom EU. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslagen har granskats av Lagrådet.

Det har inte väckts några följdmotioner med anledning av propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås regler som ska göra det möjligt för Skatteverket att bli behörig brottsbekämpande myndighet enligt rådets rambeslut 2006/960/RIF av den 18 december 2006 om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater. Sekretessbrytande bestämmelser föreslås så att Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet kan leva upp till sina åtaganden enligt rambeslutet, att lämna information och underrättelser som rör vissa typer av brott och brottslig verksamhet till andra behöriga brottsbekämpande myndigheter inom EU. Förslaget medför ändring i lagen (2018:1696) om Skatteverkets behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område.

Utskottets överväganden

Skatteverket som behörig brottsbekämpande myndighet vid förenklat uppgiftsutbyte inom EU

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till sekretessbrytande bestämmelser mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater.

Jämför motivreservationen (V, MP).

Bakgrund

Den 8 november 2021 lämnade Skatteverket in en promemoria till Finansdepartementet där det föreslogs att Skatteverket anmäls som behörig brottsbekämpande myndighet enligt rådets rambeslut 2006/960/RIF av den 18 december 2006 om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater, här kallat rådets rambeslut (Fi2021/03629). I promemorian föreslogs även att sekretessbrytande bestämmelser införs för att Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet ska kunna leva upp till sina åtaganden enligt rambeslutet att lämna information och underrättelser som rör vissa typer av brott och brottslig verksamhet till andra brottsbekämpande myndigheter inom EU samt för att effektivisera och tydliggöra när uppgifter kan lämnas ut inom ramen för Interpol och Europol. Syftet med förslagen var enligt promemorian att förbättra Skatteverkets möjligheter att bedriva en effektiv brottsbekämpande verksamhet.

Med anledning av Skatteverkets promemoria har det tagits fram en promemoria inom Finansdepartementet – Skatteverket som behörig brottsbekämpande myndighet vid förenklat uppgiftsutbyte inom EU.

Propositionen

Regeringen föreslår att personuppgifter ska få lämnas till Interpol, Europol, en polismyndighet eller åklagarmyndighet i en stat som är ansluten till Interpol eller en tullmyndighet eller skattemyndighet inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) om det är förenligt med svenska intressen. Det ska dock bara gälla om mottagaren av uppgifterna behöver dem för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda brott eller fullgöra förpliktelser som följer av internationella åtaganden. Den sekretessbrytande bestämmelsen ska även omfatta uppgifter om juridiska personer.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2023.

Regeringen anför att endast behöriga brottsbekämpande myndigheter kan utbyta information och underrättelser direkt med andra brottsbekämpande myndigheter inom EU i enlighet med rådets rambeslut 2006/960/RIF. Skatteverket är inte en sådan behörig myndighet i dag. Det är dock regeringens avsikt att i enlighet med promemorians förslag utse Skatteverket som behörig brottsbekämpande myndighet enligt rambeslutet.

Under de senaste åren har inslagen av internationella kopplingar vid olika typer av brottslighet ökat. Tillgängliga hotbilda-bedömningar visar att kriminella grupper ägnar sig åt allt fler typer av brottslighet och blir alltmer gränsöverskridande i sin verksamhet. I hälften av de sammanställningar och rapporter som skattebrottsenheten tar fram och lämnar till andra brottsbekämpande myndigheter samt till beskattningsverksamheten och folkbokföringsverksamheten finns det kopplingar till utländska bolag, aktörer eller brottsliga nätverk. Skatteverket bedömer att uppgiften att lämna och ta emot information till utländska myndigheter, Interpol och Europol liksom att bedöma och analysera den information som förväntas komma in till skattebrottsenhetens underrättelseverksamhet från dessa motsvarar totalt tre till fem årsarbetskrafter. Den slopade gränskontrollen mellan medlemsstaterna i EU gör det svårare att bekämpa gränsöverskridande brottslighet inom unionen. Det är därmed extra viktigt att tidigt få tillgång till korrekta och aktuella uppgifter och underrättelser för att brottsbekämpande myndigheter framgångsrikt ska kunna upptäcka, förebygga och utreda brott eller brottslig verksamhet.

Utskottets ställningstagande

Behovet av att förbättra Skatteverkets möjligheter att bedriva en effektiv brottsbekämpande verksamhet är stort. Regeringen har uppmärksammat ett behov av att lätta på sekretessen mellan svenska myndigheter för att bekämpa nationell brottslighet utan att integriteten kränks. Utskottet anser att delning av information mellan svenska myndigheter borde vara en självklarhet om Skatteverket delar information internationellt.

Regeringens förslag innebär att skattebrottsenheten ges möjlighet att utbyta information direkt med andra brottsbekämpande myndigheter i EU i enlighet med rambeslutet. Förslagen medför att Skatteverket ges möjlighet att mer effektivt bedriva främst underrättelseverksamhet i de ärenden hos skattebrottsenheten där det förekommer kopplingar till utländska bolag, aktörer eller brottsliga nätverk. På liknande sätt har sekretessen mellan svenska myndigheter länge varit ett hinder för nationell brottsbekämpning.

Utskottet välkomnar mot denna bakgrund regeringens förslag och tillstyrker propositionen.

Reservation

Skatteverket som behörig brottsbekämpande myndighet vid förenklat uppgiftsutbyte inom EU – motiveringen (V, MP)

av Ilona Szatmári Waldau (V) och Marielle Lahti (MP).

Ställningstagande

Vi välkomnar regeringens förslag till bestämmelser som möjliggör ett förenklat utbyte av information mellan brottsbekämpande myndigheter inom EU, och att Skatteverket utses till behörig brottsbekämpande myndighet i enlighet med rådets rambeslut. Med detta tillstyrks propositionen.

Särskilt yttrande

Särskilt yttrande (V, MP)

Ilona Szatmári Waldau (V) och Marielle Lahti (MP) anför:

I utskottsmajoritetens förslag till ställningstagande görs ett uttalande om utskottets åsikt i en fråga som vi anser inte direkt hör till ärendet. Detta ställningstagande har inte beretts av utskottet. Utskottets ställningstagande borde därmed utgå från propositionen i enlighet med förslag i vår motivreservation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2022/23:104 Skatteverket som behörig brottsbekämpande myndighet vid förenklat uppgiftsutbyte inom EU:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1696) om Skatteverkets behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen
(2018:1696) om Skatteverkets
behandling av personuppgifter inom
brottsdatalagens område

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 3 § och 2 kap. 7 § lagen (2018:1696) om Skatteverkets behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §

Bestämmelserna om personuppgifter i följande paragrafer gäller också vid behandling av uppgifter om juridiska personer:

1. 2 § om personuppgiftsansvar,

2. 2 kap. 1 § om rättsliga grunder för behandling av personuppgifter,

3. 2 kap. 7 § om utlämnande av personuppgifter,

3. 3 kap. 2 § om gemensamt tillgängliga uppgifter, och

4. 3 kap. 2 § om gemensamt tillgängliga uppgifter, och

4. 4 kap. 1–4, 7 och 8 §§ om längsta tid som personuppgifter får behandlas.

5. 4 kap. 1–4, 7 och 8 §§ om längsta tid som personuppgifter får behandlas.

Bestämmelserna om personuppgifter i följande paragrafer i brottsdatalagen (2018:1177) gäller också vid sådan behandling:

1. 2 kap. 2 § om diarieföring och handläggning i vissa fall,

2. 2 kap. 3 § andra stycket om ändamålet med behandlingen,

3. 2 kap. 17 § om längsta tid som personuppgifter får behandlas,

4. 2 kap. 4 och 22 §§ om behandling för nya ändamål, och

5. 3 kap. 6 § om tillgången till personuppgifter.

2 kap.

7 §

Om det är förenligt med svenska intressen får personuppgifter lämnas ut till

1. Interpol,

2. Europol,

3. en polismyndighet eller åklagarmyndighet i en stat som är ansluten till Interpol, eller

4. en tullmyndighet eller skattemyndighet inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Personuppgifter får lämnas ut enligt första stycket endast om

mottagaren behöver uppgifterna för att utföra en uppgift som avses i 1 §.

Personuppgifter får lämnas ut till en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation, om utlämnandet följer av en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt efter riksdagens godkännande.

Personuppgifter får vidare lämnas ut till en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation, om utlämnandet följer av en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt efter riksdagens godkännande.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2023.